

Kursplan

Nämnden för utbildningsvetenskap

Institutionen för pedagogik, psykologi och idrottsvetenskap

2GN006 UVK-kurs: Läroplansteori och didaktik, grundlärare, 7,5 högskolepoäng

Curriculum theory and didactics, teachers in the compulsory school, 7.5 credits

Ämnesgrupp

Utbildningsvetenskap/didaktik allmänt

Nivå

Grundnivå

Fördjupning

G2F

Fastställande

Fastställd av institutionsstyrelsen vid Institutionen för pedagogik, psykologi och idrottsvetenskap 2012-09-26

Kursplanen gäller från och med vårterminen 2013

Förkunskaper

För behörighet krävs att följande kurser är genomförda och godkända; Skolväsendets historia, värdegrund och samhällliga villkor, 7,5 hp (inriktningen mot arbete i F-3 och 4-6), Utbildningsväsendets historia, värdegrund och samhällliga villkor, 7,5 hp (inriktningen mot fritidshem); Utveckling och lärande för grundlärare, 7,5 hp samt Social relationer, konflikthantering och ledarskap för grundlärare, 7,5 hp, eller motsvarande.

Mål

Kursen syftar till att den studerande utvecklar didaktisk och läroplansteoretisk kunskap och kompetens. Kursen har ett fokus på de överväganden läraren ställs inför vid planering, genomförande och utvärdering av undervisning och hur dessa överväganden också sker i förhållande till vad som utgör den pedagogiska praktikens förutsättningar, processer och resultat. I kursen ställs bl.a. frågor om vad/vem som bestämmer vad som räknas som giltig kunskap och på vilka grunder innehåll väljs ut, organiseras och presenteras.

Efter avslutad kurs ska den studerande kunna:

- visa didaktisk och läroplansteoretisk kunskap och kompetens genom att planera, diskutera och analysera pedagogiska aktiviteter för den yrkesverksamhet utbildningen avser
- beskriva grunddragen i det svenska och internationella didaktiska och läroplansteoretiska forskningsfältet och kunna diskutera utifrån didaktiska modeller

- kritiskt analysera förskoleklassen, fritidshemmet och den obligatoriska skolan i ett samhällsperspektiv och individperspektiv med avseende på några aspekter i relationen mellan förutsättningar, processer och resultat
- kritiskt analysera styrdokument och vad som i vid betydelse utgör läromedel samt förstå läroplaner och läromedel i ett förändringsperspektiv

Innehåll

Kunskaper om undervisningens och lärandets förutsättningar, process och resultat behandlas genom frågor om urvalet av innehåll, hur lärandemiljöer skapas, vilken strukturering som är att föredra, hur deltagande kan stimuleras, vilken återkoppling på lärandeutfall som är framgångsrik och hur ett önskvärt lärandeutfall tillförsäkras. I kursen problematiseras därmed frågorna om hur medborgarna formas genom utbildningsväsendet och vad/vem som bestämmer vad som räknas som giltig kunskap och på vilka grunder innehåll, kunskaper, erfarenheter och värden väljs ut, organiseras och presenteras inom utbildningsväsendets olika verksamheter.

I didaktiska och läroplansteoretiska modeller och perspektiv är relationerna mellan elev, lärare, innehåll och samhälle centrala liksom frågor om vilka faktorer det är som påverkar förutsättningar, processer och resultat. Innehållsligt behandlas mot nämnda bakgrund läroplanernas konstruktion och grundläggande principer, vad som förvaltas över tid, vad som förändras och vilka krav och förväntningar som riktas mot utbildningsväsendet att utveckla sina ramar, verksamheter och resultat. Didaktiska och läroplansteoretiska aspekter kopplas till läromedel i vid mening, inkluderat s k multimodalitet. Didaktik och läroplansteori diskuteras också ur ett genusperspektiv och ett internationellt perspektiv, de studerande utvecklar härvidlag en jämförande och kritisk förmåga.

Centrala innehållsområden i kursen behandlar på således förskoleklassens, fritidshemmets och skolans uppdrag, styrning och förändring och de didaktiska aspekter som är betydelsefulla i relationen mellan undervisning, fostran och lärande.

Professionsbas och professionell progression

Genom att de studerande utvecklar sina didaktiska kunskaper och kompetenser om planering, genomförande och utvärdering samt utvecklar ett reflekterat och distanserat förhållningssätt, där bl.a. läroplaner och läromedel förstås i ett förändringsperspektiv, understöds en kunskapsbas och professionell progression. De studerande utvecklar en professionell förståelse för att undervisningens och lärandets villkor och förutsättningar ser olika ut bl. a. ur ett genusperspektiv och ett internationellt perspektiv. De studerande tränas härigenom att identifiera och formulera didaktiska problem och att göra bedömningar med relevans för sin yrkespraktik och med hänsyn taget till olika samhälleliga aspekter.

Vetenskapligt förhållningssätt och vetenskaplig progression

Genom att de studerande redogör för och kritiskt granskar tidigare forskning, (didaktiska) modeller och (läroplans-) teorier samt reflekterar över hur forskning kan bidra till utvecklande av egen yrkesverksamhet, understöds både en vetenskaplig och professionell progression. I kursen tydliggörs att det finns ett samband mellan vetenskapsteoretiska idéer, pedagogisk filosofi och didaktikens vetenskapliga traditioner och hur läroplaner utformas i olika tider och samhällen. De studerande tränas i att göra innehållsanalyser av läroplaner och läromedel samt att diskutera och värdera dessa utifrån vetenskaplig teori.

Undervisningsformer

Undervisningen består av föreläsningar, seminarier och gruppuppgifter samt fältstudier. Undervisningsformerna stödjer såväl utvecklandet av en professionell kommunikativ förmåga som en kritisk och demokratisk kompetens. De studerande ges genom beskrivningar, framställningar, analyser och kritiska frågor beredskap att hantera kursinnehållet i relation till de verksamheter och yrkespraktiker utbildningen avser.

Examinationsformer

Kursen bedöms med betygen Underkänd, Godkänd eller Väl godkänd.

De studerandes kunskapsutveckling och lärande kommer till uttryck i skriftlig och muntlig kommunikation och kunskaper, förståelse, färdigheter och förmågor prövas kontinuerligt utifrån utbildningens mål.

Examinationer sker genom skriftliga och muntliga uppgifter och redovisningar.

Oavsett examinationsform är det den enskilde studerandes prestationer som bedöms och betygsätts. Närmare specifikation av examinationsformerna och kriterier för bedömning ges i kursens studiehandledning.

För betyget godkänd ska kursens mål vara uppnådda.

Omtentamen erbjuds inom sex veckor efter ordinarie tentamenstillfälle (inom ramen för ordinarie terminstid).

Kursvärdering

Kursvärdering genomförs kontinuerligt muntligt och skriftligt under kursens gång.

Efter avslutad kurs genomförs en skriftlig kursvärdering. Kursvärderingen sammanställs och arkiveras på institutionen. Resultatet återkopplas till de studerande som gått kursen samt presenteras tillsammans med eventuellt vidtagna åtgärder för de studerande nästa gång kursen ges. Sammanställningen redovisas för aktuella institutionsorgan och för berört programråd.

Övrigt

Eventuella merkostnader i samband med uppgifter eller dylikt bekostas av den enskilde studerande.

Kurslitteratur och övriga läromedel

Obligatorisk litteratur

Englund, Tomas, Forsberg, Eva & Sundberg, Daniel (Senaste upplagan). *Vad räknas som kunskap? Läroplansteoretiska utblickar och inblickar i lärarutbildning och skola*. Stockholm: Liber Förlag, (164s valda delar)

Håkansson, Jan & Sundberg, Daniel (2012). *Utmärkt undervisning: framgångsfaktorer i svensk och internationell belysning*. 1. utg. Stockholm: Natur & Kultur

Lindström, Gunnar & Pennlert Lars Åke (2009). *Undervisning i teori och praktik – en introduktion i didaktik*. Fundero Förlag, (75 s).

Lundgren, Ulf P, Säljö, Roger & Liberg, Caroline (red) (Senaste upplagan). *Lärande, Skola, Bildning – grundbok för lärare*. Stockholm: Natur & Kultur, (sid. 199-232, 381-402)

Selander, Staffan & Kress, Gunther (2010). *Design för lärande – ett multimodalt perspektiv*. Stockholm: Norstedts, (173 s).

Skolverket. (2011). *Läroplan för det obligatoriska skolväsendet, förskoleklassen och fritidshemmet, Lgr11* Nedladdningsbar ia Internet, (20 s).

För inriktningen mot arbete i fritidshem:

Klerfelt, Anna & Haglund, Björn (red). (2011). *Fritidspedagogik Fritidshemmets teorier och praktiker*. Stockholm: Liber, (sid. 224-242). ISBN 47100934.

Pihlgren, A. S. (2011). *Fritidshemmet*. Lund: Studentlitteratur. (sid. 65-115, 189-221)

Skolverket, *Kvalitet i fritidshem: allmänna råd och kommentarer*. (2007). Stockholm: Skolverket www.skolverket.se/publikationer?id=1727

Dessutom tillkommer vetenskapliga artiklar omfattande ca 100 sidor.